

FINNISH A1 – STANDARD LEVEL – PAPER 1
FINNOIS A1 – NIVEAU MOYEN – ÉPREUVE 1
FINLANDÉS A1 – NIVEL MEDIO – PRUEBA 1

Monday 8 May 2000 (morning)

Lundi 8 mai 2000 (matin)

Lunes 8 de mayo del 2000 (mañana)

3 hours / 3 heures / 3 horas

INSTRUCTIONS TO CANDIDATES

- Do not open this examination paper until instructed to do so.
- Section A: Write a commentary on one passage. Include in your commentary answers to all the questions set.
- Section B: Answer one essay question. Refer mainly to works studied in Part 3 (Groups of Works); references to other works are permissible but must not form the main body of your answer.

INSTRUCTIONS DESTINÉES AUX CANDIDATS

- Ne pas ouvrir cette épreuve avant d'y être autorisé.
- Section A : Écrire un commentaire sur un passage. Votre commentaire doit traiter toutes les questions posées.
- Section B : Traiter un sujet de composition. Se référer principalement aux œuvres étudiées dans la troisième partie (Groupes d'œuvres) ; les références à d'autres œuvres sont permises mais ne doivent pas constituer l'essentiel de la réponse.

INSTRUCCIONES PARA LOS ALUMNOS

- No abra esta prueba hasta que se lo autoricen.
- Sección A: Escriba un comentario sobre uno de los fragmentos. Debe incluir en su comentario respuestas a todas las preguntas de orientación.
- Sección B: Elija un tema de redacción. Su respuesta debe centrarse principalmente en las obras estudiadas para la Parte 3 (Grupos de obras); se permiten referencias a otras obras siempre que no formen la parte principal de la respuesta.

A-OSA

Kirjoita kommentti **joko** tekstistä 1(a) **tai** tekstistä 1(b).

1. (a)

Mustista lampaista

- Mustia lampaita pestään
purossa päivittäin,
sillä maailman keisari itse
on julistanut näin
5 - *rannalla korkealla* - :
- "Joka mustista lampaistani
saa villan valkean,
hän on perivä valtakunnan
ja nai prinsessan"
10 - *rannalla korkealla* - :
- Sama juttu Pekingissä
kuin Madridissakin,
tämä laulu on Lontoon laulu
ja laulu Berliinin
15 - *rannalla korkealla* - :
- Ja kaikki mustat lampaat
puron varteen ajettiin,
minä hankasin yötä päivää
itseni väsyksiin
20 - *rannalla korkealla* - :
- Ja nöyrästi musta lammas
pesuun alistui,
ja paljon mustaa villaa
pois puroa pitkin ui
25 - *rannalla korkealla* - :
- Vain yksi päätänsä nosti
ja asetti kysymyksen:
"Miksi on mustan lampaan
oltava valkoinen?"
30 - *rannalla korkealla* - :

Aale Tynni, *Balladeja ja romansseja*, 1967

- Mistä runo kertoo?
- Luonnehdi runon rakennetta ja tyyliä.
- Mitä runoilija haluaa runollaan sanoa?
- Millaisia ajatuksia runo sinussa herättää?

1. (b)

Orjat, järsikää kahleitanne!

Kovinpa vähän voihkimme niistä kalvavista kahleista, joihin elämämme yhä tiukemmin sidotaan. Vanha ihminen, vapaa ihminen, alkaa olla tuntematon olento. Ja mikä pahinta: kun ennen orjaksi joutui tahtomattaan, nykyisin kahleisiin käydään vapaaehtoisesti, vaikkapa iloista sävelmää soittavan kännykän tahdissa.

- 5 Aikamme muotitauti on itseorjuutus. Sidomme itsemme yhä uusin ja uusin kahlein. Näin tunnemme itsemme tärkeäksi ja olomme turvalliseksi, ja menetetty vapaus saadaan näyttämään epävarmuudelta ja piittaamattomuudelta. Tunnetuimpia itseorjuutuksen välineitä on matkapuhelin. Se on hyvä renki, mutta vaarallinen isäntä. On silkkää harhaluuloa ja itsekorostusta luulla, että tapahtuu katastrofi, ellei meitä saa
10 joka hetki kiinni. Työaikaan on syytäkin olla tavoitettavissa, mutta käsittämätön on pinttymä, että myös vapaa-aikana on oltava kahleissa.

- Vapaa-aikaa - siis sellaista hetkeä, jolloin ei tarvitse ajatella, että meitä häiritään tai seurataan - ei yksinkertaisesti enää ole. Ja tähän on suostuttu vapaaehtoisesti. Yhteyden on pelattava jokaikinen hetki: töissä, kadulla kävellessä, yksityisautoissa,
15 julkisissa liikennevälineissä. Luojan kiitos on sentään yksi paikka, jossa voi rauhassa pohtia ja mietiskellä - sanalla sanoen rentoutua: lentokone. Siunatut olkoot sen herkät, kännykkäkauhuiset instrumentit.

- On surullista huomata, että sellaiset vanhastaan itsestään selvät asiat kuin hiljaisuus ja vapaus alkavat olla sananmukaisesti kortilla. Hiljaisuutta on erityisesti
20 etsittävä, ja kun ei itse löydä, kursittajat tulevat auttamaan rampaa nykyihmistä. Oslon uudella lentoasemalla matkustaja voi mennä äänisuihkun alle - äänelliseen tyhjiöön, jossa häly häviää. Siellä saa kuulla linnun laulua, kosken kohinaa, naurua, rauhoittavaa puhetta. Kun niitä ei enää itse osata etsiä normaalista elinympäristöstä, jonkun täytyy tuottaa niitä meille. Äänisuihkuja ei ole kaikkialla, joten joutunemme pian ostamaan
25 hiljaisuutta säilykepurkissa. Ja kauppa käy.

- Hiljaisuutta olisikin syytä kuunnella yhä ahkerammin, ja ihmisen pitäisi myös olla enemmän itsensä kanssa. Nykyihminen on pudonnut epäsosiaalisuuden sudenkuoppaan. Ei olla toisten kanssa, mutta ei itsensäkään kanssa. Ollaan ei
30 kenenkään kanssa tuijottamalla televisiota tai kuuntelemalla mekaanista taustamusiikkia tai muuta turruttavaa hälyä. Itsensä kanssa olemista suorastaan pelätään.

Milloin alkaa ihmisen vapautusliike? Kuka avaa häkkimme ja päästää meidät vapauteen? Vai pärjäisimmekö enää ilman vapaaehtoisia kahleitamme?

Seppo Zetterberg, *Kanava*, N:o 8 1998

- Mistä kappale kertoo?
- Millaista kertomatekniikkaa kirjoittaja käyttää?
- Mitä kirjoittaja haluaa sanoa?
- Millaisia ajatuksia kappale sinussa herättää?

B-OSA

Kirjoita aine yhdestä aiheesta. Aineesi on pohjauduttava ainakin kahteen lukemaasi 3. osan teokseen. Voit viitata myös muihin teoksiin, mutta ne eivät saa muodostaa aineesi perusosaa.

Sota

2. *Joko*

- (a) “Sota-ajan elämässä tapahtuvia väärinkäytöksiä ei tuomita moraaliselta kannalta yhtä ankarasti kuin rauhanajan rikkeitä.” Missä määrin lukemasi kirjallisuus antaa todisteita tästä?

tai

- (b) “Sota saa ihmisen ajattelemaan suhdettaan Jumalaan ja uskontoon.” Pitääkö toteamus paikkansa lukemiesi teosten henkilöiden kohdalla?

Rakkaus

3. *Joko*

- (a) “Kaikki, mikä rakkauden alussa ajatellaan ja sanotaan, on kerran totta.” Millaisia päähenkilöiden rakkaussuhteissa tapahtuvia muutoksia lukemissasi teoksissa kuvataan?

tai

- (b) “Rakkaudesta on oltava hiljaa.” Missä määrin lukemiesi teosten henkilöt haluavat pitää rakkautensa omana salaisuutenaan? Millä tavoin kirjailijat kuvaavat tätä?

Kansa

4. *Joko*

- (a) “Kaikkien ihmisten elämässä on jokin ratkaiseva käännekohta.” Millaisia päähenkilöiden elämässä tapahtuvia käännteitä parempaan tai huonompaan lukemassasi kirjallisuudessa kuvataan?

tai

- (b) Pohdi, miten ja millaisia ‘kansan’ luonteenpiirteitä lukemiesi teosten kirjailijat ovat halunneet teoksissaan korostaa.

Yhteiskunta

5. *Joko*

- (a) “Jokainen yksilö tuntee joskus, että koko yhteiskunta on häntä vastaan.” Millaisia todisteita lukemasi teokset antavat päähenkilöiden yksinäisistä hetkistä?

tai

- (b) Pohdi, millä tavoin lukemasi kirjallisuus kuvaa asumisympäristön vaikutusta päähenkilöiden elämään.

Perhe

6. *Joko*

- (a) “Lapsi ymmärtää vanhemmistaan enemmän kuin nämä arvaavatkaan.” Pohdi, missä määrin toteamus pitää paikkansa lukemiesi teosten perusteella. Millaisia asioita lapset näissä teoksissa tajuavat?

tai

- (b) “Kaikkia perheenjäseniä ei koskaan kohdella samalla tavalla, ja aina joku kokee syytä tai syyttä tulevansa kohdelluksi epäoikeudenmukaisesti.” Miten lukemasi kirjallisuus heijastaa tätä ajatusta?

Nainen kirjallisuudessa

7. *Joko*

- (a) “Naisen osana on ajelehtia miesten tuntemattomassa maailmassa.” Pohdi, missä määrin lukemiesi teosten naiset tietävät, mitä he haluavat elämässä. Millä tavoin kirjailijat kuvaavat tätä?

tai

- (b) Vertaile kahta tai useampaa lukemiesi teosten naispäähenkilöä ja pohdi, millaisten seikkojen vuoksi kirjailijat ovat katsoneet tarpeelliseksi kuvata heitä.
-